

Nieuwsbrief Cultuureducatie – editie schooljaar 2021 / 2022

- “Ik ben verbaasd over dat ik dit gemaakt heb.”
- “Ik heb mezelf geïnspireerd”
- “We zijn na de les verder gegaan met fotograferen, we zagen een hele mooie bloem en een dode eend, dat was best vies maar ook interessant om op de foto te zetten..”
- “Ik heb geleerd hoe je moet samenwerken”
- “Kunnen we na de workshop ook een verhaal schrijven of een toneelstukje maken over de kunstwerken?”

Dit zijn enkele uitspraken van leerlingen tijdens workshops waarbij procesgericht werken centraal staat.

Leren door onderzoek, door experimenteren en vragen stellen, uitproberen en risico's nemen.

Niet bang zijn om fouten te maken maar procesgericht bezig zijn met een authentiek product als resultaat wat uitnodigt tot verder onderzoek. Waarbij taal, drama of een berekening kan worden ingezet.

Een verdieping op een onderwerp binnen de wereldoriëntatie bijvoorbeeld.

Cultuureducatie die er niet bij komt, maar kwaliteit geeft aan het onderwijs.

De opbrengst: jezelf en je omgeving beter leren kennen, nieuwsgierigheid en de drang om meer te willen leren.

Kennisbevordering docenten

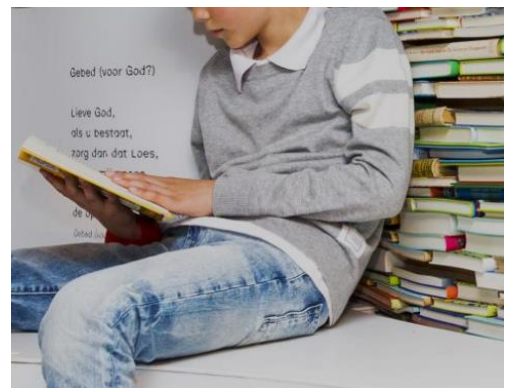

De boeken 'Leren van Kunst' zijn dit jaar op alle scholen in regio Midden-Holland rondgebracht en de podcast van een interview met de schrijvers is verspreid. Mocht er behoefte zijn hoe dit toe te passen in de praktijk, dan horen we dat graag.

Begin september 2021 hebben een flink aantal basisschooldocenten uit de Zuidplas deelgenomen aan [de online training van Dramacoach](#) waarbij zij inspiratie kregen om drama te gebruiken bij de Kinderboekenweek. Deelname aan deze training werd vergoed vanuit CMK.

Cultuureducatie als verdiepmiddel

De Rehoboth Moerkapelle werkt met twee jaarlijkse projectweken waarbij cultuureducatie extra aandacht krijgt. Gekoppeld aan Kinderboekenweek werden de eerste projectweken vormgegeven. Voor de jongste leerlingen was er een theatervoorstelling op school met de titel: 'Ik word....oppasser voor 1 dag'. De midden- en bovenbouw bezochten in deze periode het Kinderboekenmuseum voor een les.

Tijdens deze lockdown is er een tweede projectweek in de maak voor de maand maart. Iedere groep heeft een schilder of een kunststroming gekozen waar zij zich in zullen verdiepen met onder andere museumbezoeken en kunstlessen in de klas. We hopen dat alle mooie plannen doorgang kunnen vinden.

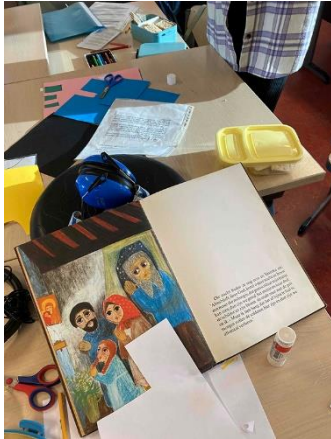
Jongeren theater Quint speelde begin van dit schooljaar de theatervoorstelling naar het welbekende boek van Thea Beckman; ['Kruistocht in Spijkerbroek' door Jongeren theater Quint](#).

Leerlingen van boven- en middenbouw van CBS De Nessevliet, de Eendragt, de Wingerd, de Terp en OBS IXIEJE konden de voorstelling bekijken in het Swanla theater in Zevenhuizen en het Isala theater in Capelle a/d IJssel. Ieder jaar heeft theatergroep Quint een nieuwe voorstelling. Daarnaast bieden zij diverse workshops.

Bericht van een enthousiaste vakdocent en cultuurcoach:

“Wat was de stopmotionles op de Wingerd (Van Beethovenlaan) aan groep 7b en 7/8 weer een groot plezier vandaag. Beide leerkrachten waren heel enthousiast, Wilma (7/8) riep spontaan: “Wat een leuke opdracht, wat een leuke les!” En was zeer van zins er zelf wat mee te gaan doen: “Dit jaar gaan we geen boekbespreking meer doen, maar wil ik kijken of ik iets met stopmotion kan.”

Ook riep ze de kinderen op als cadeau voor mama, die toch altijd zegt niets te willen, een stopmotionfilmpje voor onder de kerstboom te maken.

Vooraf stuurde ik het klassieke wintersprookje Varenka: Varenka is een sfeervol prentenboek in sprekende kleuren waarin verteld wordt hoe een vrouwtje iedere dag tot God bidt om haar en haar vluchtelingen te beschermen tegen de naderende oorlog en haar gebed op wonderbaarlijke wijze verhoord ziet.

Na een inleiding op stopmotion gingen de kinderen in groepjes van 3, 4 aan de slag met een van de scenes. Aan het eind presenteerden ze de animaties aan de klas.

Toen ik ter afsluiting vroeg wat ze van deze les vonden waren dit enkele reacties: “Geleerd hoe je moet samenwerken”, “Dat je je creativiteit moet gebruiken om bepaalde dingen te animeren, een flakkerend vuur bijvoorbeeld” en “Ik heb er een nieuwe hobby bij.”

Talentontwikkeling

Het structureel inzetten van talentontwikkelingslessen is waar de Elimschool mee bezig is.

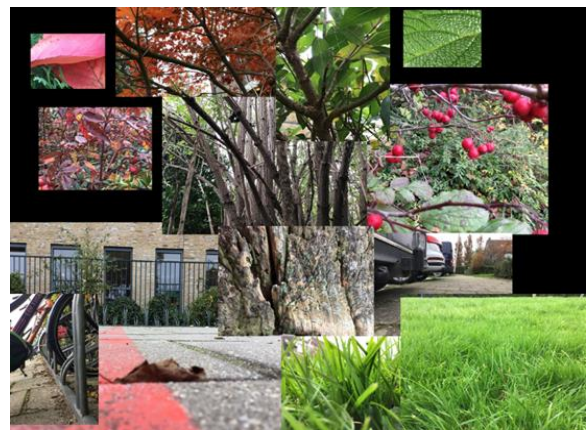
De leerlingen worden op de dinsdag- en donderdagmiddagen geprikkeld om verschillende culturele disciplines te onderzoeken. De lessen worden gegeven door de docenten zelf, op het gebied waar zij affiniteit mee hebben. Daarnaast worden vakdocenten ingevlogen. Aan het einde van iedere lessenserie presenteren de leerlingen hun werk aan de ouders.

Ook vindt er coaching plaats wat betreft teken-/kunstonderwijs. Groepsleerkracht Carla, met een passie voor tekenen, vroeg hulp bij het geven van een lessenserie aan de onderbouw. Aangepast aan het thema wat actueel is in de groep, zijn procesgerichte lessen gegeven vanuit het CMK budget.

“Ik heb mezelf geïnspireerd met deze foto”.

De leerlingen van groep 5 t/m 7 volgen in hun cyclus ook de workshop [Fotografie in de kunst](#). Leerlingen onderzoeken hun directe omgeving en leggen herhaling en ritme vast. Anders kijken is het doel. De afbeeldingen op pagina 4 tonen de verzamelde foto's van groep 6 (eind september) en groep 7 (november). In les twee werken de leerlingen procesgericht aan een nieuw beeld.

Cultuureducatie vakoverstijgend inzetten

Meer verdieping bij de kernthema's door waar mogelijk aan te sluiten met cultuureducatie. De ICC'er van de Meester Lallemschool is beeldend kunstenaar en docent van groep 8. Zij stelt al jaren een plan op voor de school gelinkt aan deze thema's. Bij het kernthema 'Communicatie' werd bijvoorbeeld gevraagd aan te haken aan met het project ['Schep je gedicht'](#). Na het maken van een eigen velletje papier, schreven de leerlingen in les twee een gedicht.

Na een gesprek op locatie met de ICC'er van 't Reigerbos in Zevenhuizen is een cultuureducatieplan tot stand gekomen waarbij, waar mogelijk, wordt aangesloten bij thema's die behandeld worden in de groepen. Schoolbreed workshops van Quint worden ingezet om bijvoorbeeld meer samenhang in een groep te krijgen waar dat nodig is.

Bij de Nessevliet is een cultuureducatieplan opgesteld door de cultuurcontactdocent.

Dit jaar wordt er schoolbreed aandacht besteed aan onder andere drama, muzieklessen van [MOZ-art](#) en beeldende vorming.

Eén van de workshops die al heeft plaatsgevonden is het maken van een hoorspel. Een jongetje dat zeer gevoelig is voor geluiden, is het onderwerp bij hoorspel ['Harry'](#)

De kleuters van de Nessevliet en de Wingerd maakten tijdens les 1 de geluiden en leerden deze vervolgens omzetten in zelfbedachte tekens tijdens les 2.

Wiepkje nam haar accordeon mee en bracht ook drama in het spel.

Om te zorgen dat alle disciplines roulerend aan bod komen koos de Sint Jozefschool in hun cultuureducatieplan dit jaar voor cultureel erfgoed en drama. De midden- en bovenbouw bezochten de [beeldentuin in Moordrecht](#) om te leren over hun cultureel erfgoed. De jongste leerlingen haalden het cultureel erfgoed in huis door het project [Kleppers en Klompjes](#) waarbij ze de liedjes van vroeger met hun grootouders zongen.

“Wat een feest was het op basisschool Ixiejé en de Sint Jozefschool tijdens hun concert voor en mét de grootouders.

*De leerlingen van respectievelijk groep 3 en de groepen 1/2 zijn met het project *Kleppers en Klompjes* een aantal weken bezig geweest met het thema ‘vroeger’. Dit project haakt onder andere aan bij de kerndoelen wat betreft ‘Tijd’ binnen het domein ‘Oriëntatie op jezelf en de wereld’. Met muziek en verhalen wordt een stuk geschiedenis op een dynamische manier belicht; de tijd dat (over-) grootmoeder en -vader kinderen waren.*

Op de PWA hebben de bovenbouwgroepen, aansluitend bij hun onderwerp binnen de wereldoriëntatie, een workshop Hakadans gevolgd verzorgd door het museum van Volkenkunde te Leiden.

Budget deels inzetten voor het instrumentarium,

was ook een wens van deze school, zodat de groepsdocent voor het geven van een muzikles niet meer de school door moet naar een zoekgeraakte tamboerijn. De kratten van o.a. muziekmethode Eigenwijs werden door sterke dames naar binnen gedragen.

Daarnaast wordt MOZ-Art ingezet met inspirerende lessen.

Hoe haal je meer uit een workshop?

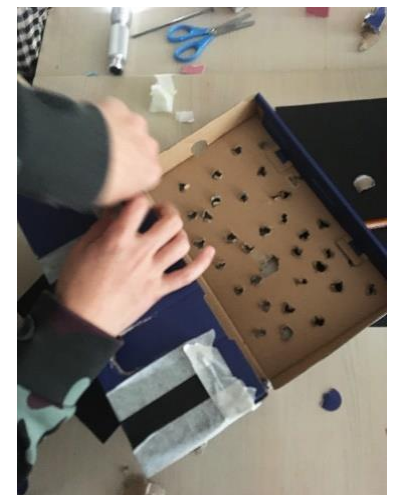
Op basisschool de Wingerd, locatie van Beethovenlaan in Nieuwerkerk a/d IJssel, hadden groep 5 en groep 6 met hulp van de ICC'er de workshop ‘Dichterbij de architect’ ingepland. Onlangs was het zover.

De groepen keken ter voorbereiding op de les een filmpje over Berlage wiens naam ze luidkeels riepen toen vakdocent Wiepkje hen vroeg: “Hoe heette die man ook weer?”.

Het was een geslaagde les waarin de leerlingen procesgericht de invloed van licht op een gebouw onderzochten.

De verwondering tijdens het onderzoek was merkbaar in de klas, ook voor de groepsleerkrachten.

Deze inspiratie en flow gelijk inzetten bij vakken als taal en rekenen levert nieuwsgierige leerlingen op die meer willen weten en vanuit authenticiteit te werk gaan. Dit kan al op een eenvoudige manier door een koppeling te maken met een taalopdracht. Vanuit CMK kunnen we hier begeleiding bij bieden.

Het vuurtje van de workshop brandend houden

Bij de workshop 'Eten in de kunst' kwam vakdocent Heleen de klas in met een tas vol groente en fruit van het seizoen.

Onder andere flespompoen, prei, stoofperen en spruitjes kwamen op de tafels van de leerlingen.

Na grondig onderzoek werden de producten procesgericht verwerkt tot kunstwerken.

De leerlingen leerden een nieuwe techniek: Mono print ; waarbij de beeldaspecten vorm en compositie een rol spelen.

Een training in -anders kijken en van daaruit een eigen beeld creëren- , zorgde voor enthousiasme en nieuwe ideeën bij de leerlingen.

“Kunnen we ook een verhaal schrijven of een toneelstukje maken over de kunstwerken?” was een vraag van een leerling aan het einde van de les. De groepsdocent besloot de werken in de klas te hangen en een stelodracht te koppelen aan de kunstwerken.

Lentekriebels..

Groepen 3 en 4 van o.a. de Montessorischool in Nieuwerkerk, de PWA en de Elim gaan deze lente weer op bezoek bij Kaasboerderij van Zuylen in Nieuwerkerk a/d IJssel. In de weken na het bezoek wordt de bijbehorende kunstles Koe in de Kunst gepland. Deze kunstles kan ook los ingezet worden i.c.m. een boerderij bezoek van bijvoorbeeld CNME.

De jongste school van de Zuidplas: KC Koningskwartier heeft zich aangesloten bij het cultuureducatieprogramma. De eerste gesprekken zijn gevoerd en plannen zijn in de maak voor workshops die nog dit jaar zullen plaatsvinden. De koeienlaarzenmevrouw bleek bekend en gaat graag op de uitnodiging in ;)

Oproep:

Wij zijn op zoek naar een pilotschool om kleutergroepen te inspireren naar aanleiding van het boek 'Begrijpen met je handen' en de training die gevolgd is in dit kader.

“Met Begrijpen met je handen zetten de auteurs zich af tegen het traditioneel themagerichte knutselen, waarbij een volwassene laat zien hoe het moet. Het toont vooral de essentie van het creëren: concentratie en zelf ontdekkend leren” Interesse? Mail naar info@cultuurvijver.nl

Aankondiging:

Bij aanvang van deze derde tranche van de regeling Cultuureducatie met Kwaliteit wordt met een meting gekeken waar de scholen in Midden-Holland staan. Deze gegevens nemen wij mee in de jaarlijkse verantwoording die in maart binnen moet zijn. Dat betekent dat wij komende maanden een vragenlijst komen afnemen. Binnenkort volgt de uitnodiging hiervoor.

Mededeling:

Het atelier van Wilco van Hoogdalem is overgenomen door nieuwe eigenaren. De combinatie workshops en rondleiding zullen in een andere vorm terugkeren.

Wij hopen dat we de draad weer op kunnen pakken en samen met jullie mooie projecten mogen organiseren!